

Menn intervjues mest

Foto: Foy Images

Bare to av ti professorer som ble brukt som kilde i VG og Aftenposten i 2016, var kvinner, viser en studie fra Universitetet i Sørøst-Norge. Mannlige professorer brukes oftere i nyhetssaker, mens kvinnelige professorer brukes relativt sett oftere innenfor feature. Kvinnelige journalister bruker kvinnelige professorer som kilde oftere enn andelen kvinnelige professorer totalt skulle tilsi, mens det for mannlige journalister er motsatt. I 2016 var 28 prosent av professorene kvinner, skriver Forskning.no.

Lever bedre med nytt tilbud

Når helsearbeidere koordinerte et helhetlig helsetilbud rundt hver enkelt pasient, gikk dødeligheten blant eldre, multisyke pasienter ned med 43 prosent, skriver forskning.no.

– Hadde en studie av et nytt legemiddel vist en så stor forskjell i dødelighet med og uten det nye preparatet, hadde studien blitt avbrutt og samtlige pasienter ville fått den mulige medisinen. Etisk hadde det vært uforsvarlig å ikke tilby pasientene det preparatet som reddet liv, sier professor og lege Gro Rosvold Berntsen ved Nasjonalt senter for e-helseforskning.

Hele den vestlige helsetjenesten er lege- og diagnosesentrert. Den er laget for at pasienten selv skal kunne oppsøke lege, og så behandles for en og en lidelse.

De fleste pasienter som har mer enn en lidelse på samme tid, har opplevd at de selv må koordinere sitt helsetilbud mellom ulike behandlingstilbud og -nivå.

Ifølge helsestatistikk har de aller fleste av oss minimum tre diagnoser når vi passerer 75 år.

– Vi vet at helsetjenesten i dag bruker cirka to tredjedeler eller 66 prosent av sine ressurser på 10 prosent av pasientmassen. I disse 10 prosentene finner vi mange skrøpelige eldre med et komplekst og sammensatt sykdomsbilde. Vanlig norsk helsetjeneste preges av problemer med utveksling av informasjon mellom ulike tjenestenivå og lite helhetlig tankegang i pasientforløpene.

For å få bukt med utfordringen opprettet Universitetssykehuset Nord-Norge sammen med fire samarbeidskommuner, Tromsø, Harstad, Karlsøy og Balsfjord, allerede i 2014, prøveprosjektet Pasientsentrerte helsetjenesteteteam (PSHT).

– Prinsippene de jobber etter er «Pasientsentrert, helhetlig og proaktiv». Teamet starter alltid med å spørre pasien-

ten: «Hva er viktigst for deg?» Deretter lager de en plan for hva som må på plass for å oppfylle pasientens egne mål, og vever sammen med sykehus, hjemmetjeneste og andre involverte et sikkerhetsnett i form av behandlingsplaner som jevnlig evalueres og justeres.

Forskerne har sammenlignet resultatene for pasientene som ble henvist til PSHT, mot en kontrollgruppe med sammenlignbare pasienter som mottok ordinære pasientforløp. Det vil si at de ble behandlet slik det er vanlig å bli ivarettatt i dag, i kommune- og spesialisthelsetjenesten.

Ved siden av at dødeligheten ble betydelig redusert, viser forskningen at antallet øyeblikkelig hjelp-innleggelsesgjennomføringer med 10 prosent, og at antallet liggedager i sykehus i forbindelse med øyeblikkelig hjelp-innleggelsesgjennomføringer ble redusert med 32 prosent hos pasientene som fikk tilbud om PSHT.

Det er likevel ikke like enkelt å forandre norsk helsetjeneste som det er å bytte ut en medisin. Forskerne skriver i sin rapport at det er behov for et paradigmeskifte, et systematisk skifte i måten å tenke på for hele helsetjenesten.

– Vi har nå en politisk bestilling fra Stortinget som tar til orde for å sette pasienten i sentrum og gi pasienten mer makt. PSHT lar pasientens mål få makt, og det endrer alt, sier Gro Rosvold Berntsen.

Kilde: Gro Rosvold Berntsen mfl.: Person-centred, integrated and pro-active care for multi-morbid elderly with advanced care needs: a propensity score-matched controlled trial. BMC Health Services Research, 2019. Doi.org/10.1186/s12913-019-4397-2

TannSpes

TannlegeSpesialistene i Oslo

tlf: 22 20 50 50 post@tannspes.nhn.no www.tannspes.no

ANNIKA SAHLIN-PLATT
Periodontist

ELSE K. BREIVIK HALS
Oralkirurg, PhD

GAUTE LYNGSTAD
Oralkirurg, PhD-kand.

KARL IVER HANVOLD
Oralkirurg, kjevekirurg

ELISABET HENDERSON
Protetiker

RAGNAR BJERING
Kjeveortoped, PhD

ANDERS VALNES
Kjeve- og ansiktsradiolog

med fler

Foto: UiO